

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תורה שבעל פה

בית, חינוך ומשפחה – שאלון לעולים חדשים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – (16×4) – 64 נקודות
פרק שני
א: (12×3) – 36 נקודות
פרק שלישי
סך הכול – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (64 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. "טובים השניים מן האחד"

- א. כתוב שני דברים שאיש ואישה צריכים לבדוק לפני החתונה כדי לקבוע אם הם מתאימים. (4 נקודות)
- ב. (1) הרב אליהו דסלר ציטט את דברי המדרש שלפניך:
"כל שאין לו אישה... אינו אדם שלם" (בראשית רבה, י"ז, ב').
הסבר מדוע אדם שאין לו אישה אינו אדם שלם.
(2) על פי הרב אליהו דסלר, הסבר מה גורם לאהבה בין בני זוג, ומה גורם להפסקת האהבה ביניהם.
(7 נקודות)
- ג. על פי ההלכה, אדם חייב להוליד בן ובת כדי לצאת ידי חובת מצוות "פרו ורבו" מדאורייתא.
כתוב מהי החובה שקבעו חכמים נוסף על החיוב מדאורייתא, והסבר סיבה אחת לחובה שקבעו חכמים.
(5 נקודות)

2. יצר ויצירה

- א. בגמרא מסופר שבתחילת תקופת בית שני ניסו חכמים לבטל את יצר העריות.
(1) מה הייתה התוצאה של הניסיון לבטל את יצר העריות?
(2) מה אפשר ללמוד מכך על החשיבות של יצר העריות?
(6 נקודות)
- ב. "ואהבת את ה' א-להיך בכל לבבך..." (דברים, ו', ה').
"בכל לבבך" – בשני יצריך, ביצר טוב וביצר רע" (ברכות, פרק ט', משנה ה').
הסבר כיצד אדם יכול לעבוד את ה' ביצר הרע שלו. (4 נקודות)
- ג. "יהודה בן תימא אומר: הווי עז כנמר" (אבות, פרק ה', משנה כ').
מהו הקושי בדברים אלה, ומהי התשובה על קושי זה? (6 נקודות)

3. יצר ויצירה

א. על פי הרמב"ם, ההסתכלות בעריות היא עוון גדול.

(1) מדוע ההסתכלות בעריות היא עוון גדול?

(2) מדוע אדם יכול לחשוב שהסתכלות בעריות אינה עבירה?

(6 נקודות)

ב. כיצד אפשר להימנע מהסתכלות במראות לא צנועים? כתוב שתי דרכים. (5 נקודות)

ג. יש כמה הוראות המיועדות לגברים ולנשים שנמצאים שעות רבות יחד במסגרת מעורבת.

ציין שתיים מן ההוראות האלה. (5 נקודות)

4. קידושין ונישואין

א. מעמד החופה נפתח בברכת האירוסין.

(1) ברכת האירוסין מורכבת משלושה חלקים. כתוב מהו הנושא של שניים מן החלקים.

(2) החתימה של ברכת האירוסין היא: "מקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין".

הסבר מהי המשמעות של חתימה זו.

(7 נקודות)

ב. ציין שתי פעולות שהעדים צריכים לעשות במעמד הקידושין. (4 נקודות)

ג. מהו השלב בחתונה שבו נוהגים לקרוא את הכתובה, ומדוע נוהגים לקרוא את הכתובה בשלב זה? (5 נקודות)

5. הסכם קדם-נישואין; עגונה

א. יש המציעים לבני הזוג לחתום לפני הנישואין על "הסכם ממון" או על "הסכם לכבוד הדדי".

(1) הסבר אחד מן ההסכמים האלה.

(2) מה מומלץ לעשות לפני חתימה על הסכמים אלה, ומדוע?

(9 נקודות)

ב. מהי החשיבות בהתרת נשים עגונות?

(2) בעשרות השנים האחרונות היו כמה אירועים היסטוריים שבעקבותיהם נהיו נשים עגונות.

ציין אירוע אחד כזה, וכתוב מדוע נהיו נשים עגונות באירוע זה.

(7 נקודות)

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי, לפי התכנים שלמדת.

פרק שני (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א'-י"א מן החוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 6-10 (לכל שאלה – 12 נקודות).

6. "טובים השניים מן האחד"

- א.** (1) על פי הרב צבי יהודה קוק, כתוב במה שו"מ האיש והאישה.
(2) על פי הרב צבי יהודה קוק, ציין הבדל אחד בין האיש לאישה.
 (6 נקודות)
ב. מדוע נשים פטורות ממצוות "פרו ורבו"? כתוב שתי סיבות. (6 נקודות)

7. מצוות עונה

- א.** מהי מצוות עונה, ומדוע היא נקראת כך? (6 נקודות)
ב. מה הן שתי המטרות של מצוות עונה? (6 נקודות)

8. טומאה וטהרה

- א.** "ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים" (ויקרא, ט"ז, כ"ה).
מהו הקושי בביטוי "ימים רבים", ומהי תשובת המדרש על קושי זה? (7 נקודות)
ב. "הגבורה של הנער הצעיר עולה על גבורת אלכסנדר מוקדון ונפוליאון" (הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'יק, חמש דרשות).
 מהי הגבורה של "הנער הצעיר"? (5 נקודות)

9. כיסוי ראש

- א.** בגמרא מסופר שקמחית הקפידה הקפדה מיוחדת בנוגע לכיסוי ראשה.
מה הייתה ההקפדה המיוחדת של קמחית, ומה היה שכרה של קמחית בעבור הקפדה זו לפי דבריה? (6 נקודות)
ב. כיצד על אישה נשואה לנהוג בביתה בנוגע לכיסוי ראשה? בתשובתך התייחס לשני מצבים. (6 נקודות)

10. שאלות קצרות

- ענה בקצרה על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף – 6 נקודות).
א. איש ואישה שאינם נשואים זה לזה רשאים להיות יחד באותו חדר אם נמצא איתם ילד בן חמש ומעלה.
 הסבר מדוע.
ב. תלמיד אחד כתב לרב יצחק הוטנר שקשה לו להתגבר על יצר הרע.
 הרב יצחק הוטנר ענה לו כך: "דע לך שבזה הינך מתדמה [אתה דומה] אל הגדולים".
 הסבר במה תלמיד זה דומה ל"גדולים".
ג. כתוב את הפירוש המילולי של הביטוי "סוגה בשושנים", והסבר את ההקשר שלו לדיני ההרחקות שבין איש לאשתו.

עליך לענות על פרק שני או על פרק שלישי, לפי התכנים שלמדת.

פרק שלישי (36 נקודות)

אם למדת **פרקים א'-ו', י'-י"ד מן החוברת**, ענה על שלוש מן השאלות 11-15 (לכל שאלה – 12 נקודות).

11. "טובים השניים מן האחד"

- א.** (1) על פי הרב צבי יהודה קוק, כתוב במה שו"ת האיש והאישה.
 (2) על פי הרב צבי יהודה קוק, ציין הבדל אחד בין האיש לאישה.
 (6 נקודות)
- ב.** מדוע נשים פטורות ממצוות "פרו ורבו"? כתוב שתי סיבות. (6 נקודות)

12. מחויבויות שבין איש לאשתו

- א.** כתוב בלשונך את שלוש החובות מן התורה שחייב הבעל כלפי אשתו. (5 נקודות)
- ב.** (1) כתוב בלשונך חובה אחת של האישה כלפי בעלה.
 (2) מדוע חייבו חכמים את האישה בחובות מסוימות כלפי בעלה?
 (7 נקודות)

13. קרבה בין האיש לאישה

- א.** מהי מצוות עונה, ומדוע היא נקראת כך? (6 נקודות)
- ב.** מה הן שתי המטרות של מצוות עונה? (6 נקודות)

14. סוגה בשושנים – קרבה וריחוק בחיי הזוגיות

- א.** "ואִשָּׁה כִּי יִזְבֹּב זֶזֶב דָּמָה יָמִים רַבִּים" (ויקרא, ט"ו, כ"ה).
מהו הקושי בביטוי "ימים רבים", ומהי תשובת המדרש על קושי זה? (7 נקודות)
- ב.** "הגבורה של הנער הצעיר עולה על גבורת אלכסנדר מוקדון ונפוליאון" (הרב יוסף דב הלוי סולובייצ'יק, חמש דרשות).
 מהי הגבורה של "הנער הצעיר"? (5 נקודות)

15. שאלות קצרות

- ענה בקצרה על שניים מן הסעיפים א-ג (לכל סעיף – 6 נקודות).
- א.** איש ואישה שאינם נשואים זה לזה רשאים להיות יחד באותו חדר אם נמצא איתם ילד בן חמש ומעלה.
 הסבר מדוע.
- ב.** כתוב את הפירוש המילולי של הביטוי "סוגה בשושנים", והסבר את ההקשר שלו לדיני ההרחקות שבין איש לאשתו.
- ג.** מה הם שלושת שלבי הטהרה?

בהצלחה!